

Civilutskottets betänkande

1982/83:1

om vissa planeringsinsatser m. m.

Motionerna

I detta betänkande behandlar utskottet de under allmänna motionstiden 1982 väckta motionerna 1981/82:

252 av Sigvard Persson m. fl. (c) vari yrkas att riksdagen begär att regeringen skyndsamt låter utreda frågan om inrättandet av ett center för hushållningsplanering.

855 av Per Olof Håkansson (s) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om den fortsatta utvecklingen av området kring Smygehuk, Sveriges sydligaste udde.

1560 av Sven Munke (m) och Åke Persson (fp) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående statens intresse för Sundbyprojektet i Landskrona.

Utskottet

Hemställan i motion 252 (c) innebär en riksdagens begäran till regeringen om att regeringen skyndsamt skall låta utreda frågan om att inrätta ett *centrum för hushållningsplanering*. Motionärerna framhåller att det är nödvändigt för en kommun att ha en klar målsättning för planeringen med hänsyn till disposition av tillgänglig mark och till den föränderliga tillgången på energi. Motionärerna anför att planerare och arkitekter inte har de kunskaper som är nödvändiga för ett samhällsbyggande där markhushållning och energibesparing sett ur ett ekologiskt perspektiv är huvudkomponenter. Samhälleliga insatser i form av upplysning och pedagogiska modeller över ett nytt byggande behövs bl. a. De av motionärerna efterlysta kunskaperna m. m. skulle enligt deras uppfattning kunna erhållas genom ett centrum för hushållningsplanering. I motionen skisseras hur ett sådant skulle kunna organiseras. Finansiering föreslås ske med statliga medel.

Utskottet har förståelse för utgångspunkten för motionärernas förslag nämligen att nya krav på samhällsplaneringen medför behov av ny kunskap. Utskottet vill emellertid erinra om att den verksamhet som avses bedrivs inom det förordade centrumet pågår bl. a. inom vissa forskningsorgans verksamhetsområden. Sålunda har inom statens institut för byggnadsforskning (SIB) frågan om olika modeller för samhällsplaneringen analyserats. I sammanhanget kan också erinras om att åt stadsförnyelsekommittén (Bo 1979:04) uppdragits att utreda frågor om förnyelse av bebyggelsemiljön. Kommittén skall bl. a. studera behovet av förnyelse av tätorternas tekniska

försörjningssystem och därvid särskilt uppmärksamma energifrågorna. Vidare har naturresurs- och miljöutredningen (Jo 1978:01) att utreda frågan om en samlad svensk naturresurs- och miljöpolitik. Kommittén bör enligt sina direktiv utforma riktlinjer för en långsiktig hushållning med naturresurserna inom de ramar som en ekologisk grundsyn kan komma att ange. Såväl stadsförnyelsekommitténs som naturresurs- och miljöutredningens arbete pågår.

Utskottet vill som ytterligare exempel på frågor som ligger i linje med vad i motionen anförts upplysa om att inom sekretariatet för framtidsstudier ett forskningsprojekt med arbetsnamnet Kommunala framtider kommer att påbörjas våren 1983.

I likhet med motionärerna finner utskottet det väsentligt att olika åtgärder vidtas för att öka kunskaperna om de krav som ett förtätat och energisnålt byggande ställer. Som framgått ovan uppmärksammas de i motionerna upptagna frågorna i skilda sammanhang. Även om utskottet sålunda i sak kan instämma i motionärernas bedömning om behovet av delvis ny kunskap är utskottet inte berett förorda en utredning om att inrätta ett centrum för hushållningsplanering. Utskottet utgår från att eventuella behov av samordning av pågående arbeten avseende olika metoder för samhällsplanering m. m. kommer till stånd såväl inom ramen för myndigheternas normala verksamhet som i regeringens övergripande bedömningar. Med det anförda avstyrker utskottet motion 252 (c).

Smygehuksområdets utveckling tas upp i motion 855 (s). Motionären anför att Smygehuk, Sveriges sydligaste udde, årligen besöks av minst ett par hundra tusen turister trots avsaknaden av några mera omfattande anordningar för att främja turismen. Han anför även att området från allmän synpunkt har ett riksintresse. I motionen ges exempel på olika begivenheter av kulturellt intresse. Vidare anføres att olika statliga myndigheter har intressen i området. Såväl sjöfartsverket, fiskeristyrelsen och vägverket som kulturvårdande och militära myndigheter nämns i motionen i denna del. Motionären hävdar att olika intressenter i området bör samverka för att undvika en destruktiv utveckling i området samt att det måste vara en angelägen kulturvårdande uppgift att på lämpligt sätt sörja för områdets fortsatta utveckling i samhällets regi. Hemställan i motionen innebär att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utvecklingen av området kring Smygehuk.

Utskottet vill anföra följande. Av motionen framgår att det finns statliga men även kommunala och privata intressen riktade mot Smygehuksområdet. Såväl statliga som privata markägare finns i området. Liksom motionären finner utskottet det naturligt att överväganden kommer till stånd i avsikt att undersöka hur olika intressen skall samordnas så att en positiv utveckling av området främjas. Utskottet vill erinra om att det enligt länsstyrelseinstruktionen (1971:460) särskilt åligger länsstyrelsen att ta befattning bl. a. med plan- och byggnadsväsendet samt kulturminnesvården. På det lokala planet

har kommunen det närmaste ansvaret för dessa frågor. Även om utskottet kan ställa sig bakom syftet med motionen är utskottet inte nu berett föreslå riksdagen att tillstyrka hemställan i motionen. Utskottet utgår från att länsstyrelsen inom ramen för sin verksamhet beaktar den i motionen upptagna frågan och samordnar de skilda, även statliga, intressena. Även kommunen får förutsättas ta de ytterligare initiativ som kan anses erforderliga.

Även i motion 1560 (m, fp) tas upp frågan om statliga insatser. Motionärerna tar upp frågan om ett *statligt engagemang i Landskrona-Sundbyprojektet*. I motionen redogörs för olika projekt bl. a. initierade av Landskrona kommun och syftande till att undersöka om det genom indämning av vattenområden är ekonomiskt rimligt att skapa nytt land huvudsakligen för bostadsbyggande. Motionärerna lämnar en redogörelse för de olika projekten och anför sammanfattningsvis att man kan utgå från att kommuner är olämpliga som operativa organ när det gäller att driva och utveckla projekt av denna typ. Organ som klarar projektutvecklingen i samarbete med kommun, stat, organisationer och näringsliv behövs enligt motionärerna. Landskrona Finans nämns som möjlig drivande kraft för Sundbyprojektet. Hemställan i motionen går ut på ett tillkännagivande från riksdagen till regeringen angående statens intresse för projektet.

Även om frågan om att genom torrläggning av vattenområden skapa nytt land är intressant kan utskottet inte ställa sig bakom yrkandet i motionen. Enligt utskottets uppfattning torde projektet få handläggas främst på kommunal och/eller regional nivå. Utskottet har sålunda inte tillräckligt underlag för att förorda ett statens engagemang i projektet. Med hänvisning till det anförda avstyrks motion 1560 (m, fp).

Utskottet hemställer

1. beträffande *centrum för hushållningsplanering* att riksdagen avslår motion 1981/82:252.
2. beträffande *Smygehuksområdets utveckling* att riksdagen avslår motion 1981/82:855,
3. beträffande *statligt engagemang i Landskrona-Sundbyprojektet* att riksdagen avslår motion 1981/82:1560.

Stockholm den 27 oktober 1982

På civilutskottets vägnar

OSKAR LINDKVIST

Närvarande: Oskar Lindkvist (s), Rolf Dahlberg (m), Thure Jadestig (s), Knut Billing (m), Bertil Danielsson (m), Birgitta Hambræus (c), Per Olof Håkansson (s), Margareta Gard (m), Kerstin Ekman (fp), Margareta Palmqvist (s), Rune Evensson (s), Nils Nordh (s). Bengt-Ola Rytting (s) och Kerstin Andersson (c).

